

Jaarverslag Stichting Farmacie Mondiaal 2020

Inleiding:

Visie

Farmacie Mondiaal onderschrijft de visie van de Verenigde Naties en de World Health Organisation dat iedereen recht heeft op gezondheid en toegang tot essentiële medicijnen. De farmacie, zowel vanuit de producten als de kennis, draagt bij aan de gezondheid van individuen en is daarmee een bijdrage aan het verwezenlijken van het recht op gezondheid.

Missie

Farmacie Mondiaal heeft als missie een bijdrage leveren aan structurele verbetering van de farmaceutische zorg in ontwikkelingslanden. In Nederland heeft de farmacie een zeer hoge graad van ontwikkeling bereikt en beschikt de beroepsgroep van apothekers over een enorme schat aan kennis en kunde. Het behoort tot onze maatschappelijke verantwoordelijkheid dat kennis ook gedeeld wordt met collega's, en via hen naar de individuen, uit de zich ontwikkelende landen.

Strategie

Farmacie Mondiaal heeft een primaire focus op kennisoverdracht en het stimuleren van de zelfredzaamheid. Wij doen dat met name door het ondersteunen van kleinschalige projectvormen, waarbij wij de projectleiders persoonlijk kennen. De eindverantwoordelijkheid van de projecten ligt altijd bij de projectleider. De bijdrage van Farmacie Mondiaal kan bestaan uit een financiële donatie, het overdragen van kennis en het met elkaar in contact brengen van mensen binnen ons netwerk. Belangrijk criterium is altijd of er een duurzame verbetering tot stand gebracht kan worden. Daarnaast wil FM het belang van farmaceutische ontwikkelingshulp duiden door samen te werken met de internationale zusterorganisaties, aanwezig te zijn op farmaceutische beroepsbijeenkomsten en websites.

Bestuurlijke zaken:

Het bestuur was als volgt samengesteld:

Fred Blokzijl, voorzitter,
Mieke van Hattum, secretaris,
Thijs Balk, penningmeester,
Endiean Prajitno, lid
Blessing Odigie, lid
Erna Berkhof, lid

Het bestuur heeft 5 keer vergaderd. In verband met de Covid-19 pandemie alle keren telefonisch.

In deze vergaderingen is vooral gesproken over de projecten en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor activiteiten c.q. sponsoringen.

Projecten

Senegal

Linda de Groot heeft door de Covid-19 pandemie en haar ziekte helaas niet kunnen afreizen naar Senegal.

In Dakar en Thies is een opleiding voor apothekersassistenten, verpleegkundigen en vroedvrouwen gevestigd.

Het is dr Michel Mendy gelukt deze opleiding ook naar Ziguinchor te halen. Dit mede dankzij het feit, dat wij al gedurende vele jaren structureel lessen realiseren voor de medewerkers van de katholieke gezondheidsposten.

Dit betekent, dat de opleiding officieel wordt en er een geaccrediteerd einddiploma zal worden uitgereikt

De duur van de opleiding is 10 maanden.

Farmacie Mondiaal heeft toegezegd het eerste jaar zeven leerlingen te willen sponsoren. Aan de orde komen o.a. inhoud van het beroep, administratie, hygiëne, EHBO, wetgeving, omgangskunde, beroepsgeheim, farmacotherapie, en zo meer.

In november zijn zes medewerkers van de farmacie met veel enthousiasme met de opleiding gestart. Zij hebben de opleiding in 2020 afgerond. In 2020 zijn 7 nieuwe cursisten begonnen.

Rwanda

Knowledge Transfer Project Rwanda

Er zijn geen updates m.b.t. het Knowledge Transfer Project. De Pharmaceutical Society Rwanda (PSR) is opgericht in 2019. Dit is de Rwandese everknie van de KNMP in Nederland.

Er is geen hulp of contact gezocht vanuit de PSR.

Voor 2020 stond op de planning om een vervolg te geven aan het Rwanda Project, dat ook in 2015 plaatsvond. Het principe is vergelijkbaar met het project in 2015, waarbij farmaciëstudenten naar Rwanda zullen reizen. Echter, ditmaal wordt er van ze verwacht dat ze een bijdrage leveren aan een onderzoek, dat wordt geleid door Jurdas Serheziga. In februari 2020 is in samenwerking met de KNPSV de werving gestart. Er hadden zich drie kandidaten aangemeld. Na een intensief interview zijn alle drie de kandidaten geschikt bevonden om deel te nemen aan dit project.

Het doel van het onderzoek is het optimaliseren van de analysemethoden van taxanen en anthracycliden bij borst- en ovariumcarcinoom bij Rwandese patiënten.

Helaas heeft ook hier de Covid-pandemie roet in het eten gegooid. De de studenten hebben wel een bijdrage geleverd door op basis van literatuuronderzoek een onderzoeksvoorstel te schrijven. Hopelijk kan er in 2021 wel naar Rwanda worden afgereisd om ter plekke onderzoek te verrichten.

Mongolië

Onze activiteiten in Mongolië hebben grotendeels stilgelegen in 2020. Dit heeft deels te maken gehad met de Covid-pandemie en een wijziging in het voorzitterschap van de Association of Mongolian Pharmacy Professionals (AMPP, Mongoolse equivalent KNMP). Sinds oktober 2020 is Zuzaan Zulzaga, na 2 jaar opnieuw voorzitter geworden. Zij heeft

direct contact opgenomen met Farmacie Mondiaal om de plannen weer op te pakken. Deze zullen worden uitgevoerd in 2021 en de eerste focus zal liggen op cursussen rondom medicatieveiligheid, een vervolg/herhaling van de cursussen die Raymond Brunink in het verleden heeft gegeven. Ook zal in 2021 gekeken worden naar de verdere behoeftes vanuit Mongolië.

EPN

Yvon Koopmans is een Nederlandse apotheker die werkzaam was bij EPN (Ecumenical Pharmaceutical Network). In 2018 zijn de contacten met EPN gelegd. EPN geeft cursussen aan gezondheidswerkers over geneesmiddelen in low and middle income countries.

Website: EPNetwork.org

We believe access to quality-assured medicines and its rational use is a Right. Access to quality pharmaceutical care is a basic human right. We collaborate with partners to build locally sustainable solutions to access to quality-assured medicines and its rational use to all, in a just and compassionate manner.

Change Begins with the Pharmacists. Pharmacists complete the patient journey in many facilities. Whether in-patient or out-patient, a pharmacist has intimate conversations with patients and in many cases (especially community pharmacies), they have more interactions with patients. Access to quality-assured medicines and its rational use, begins with the pharmacist and is two fold; first, his/her competence within the pharmaceutical care and systems, and secondly, the ability to relationship build with the patient and communicate the appropriate use of medicines.

Inmiddels lopen de contacten via Richard Mputu.

In 2019 zijn we overeengekomen dat Farmacie Mondiaal € 6000,- doneert gedurende drie jaar ten behoeve van de structurele werkzaamheden en nogmaals € 6000,- om een cursus te ontwikkelen met behulp van Farmacie Mondiaal. In 2020 is een start gemaakt met een E-learning programma. Studenten uit heel Afrika kunnen hierop intekenen.

Farmacie Mondiaal is gevraagd een bijdrage te leveren aan de toekomstvisie van EPN. In hoeverre wij daar de expertise hebben om dit gestalte te geven valt nog te bezien.

Oeganda

In 2020 zijn we betrokken geraakt bij 'project Oeganda'. Frans Bosman is dit project gestart na een gesprek met de decaan van de faculteit Farmacie van de Universiteit van Makerere. In het gesprek kwam naar voren dat er een groot tekort is aan praktijkmateriaal om ervaring en inzicht op te doen, met name op het gebied van bereidingen. In Nederland staat veel ongebruikte apparatuur omdat apotheken steeds minder vaak bereiden en de bereiding uit besteden aan centrale bereidingsapotheken.

In samenwerking met de Universiteit van Makerere is een lijst opgesteld van apparatuur en materialen die zij kunnen gebruiken. Na een oproep in het Pharmaceutisch Weekblad in februari 2020 kwamen er veel aanbiedingen binnen.

In 2020 is het verzamelen van apparatuur afgerond. De verzending naar Oeganda heeft echter vertraging opgelopen door de Covid-pandemie. Hopelijk gaat dit in het voorjaar van 2021 wel lukken. Vervolgens zullen er twee apothekers, waaronder Frans Bosman, afreizen en ervoor zorgen dat de apparatuur op de juiste wijze zal worden geïnstalleerd en de medewerkers van de universiteit begeleiding krijgen.

Voor de follow-up is ervoor gezorgd dat de apparaten in Oeganda gerepareerd kunnen worden als dat nodig is. Materialen en grondstoffen zijn in Oeganda te verkrijgen. Frans zal in Oeganda ook inventariseren welke behoefte er is aan scholing van de medewerkers en hoe dit vormgegeven kan worden.

Fondsenwerving

Dit jaar is er geen najaarscongres geweest van de KNMP. Fondsenwerving in het voorjaar is bescheiden geweest.

Apparaten.

Diverse apotheken stelden apparatuur beschikbaar waarvoor de stichting een goede bestemming heeft weten te vinden. Na een oproep in het Pharmaceutisch Weekblad in februari 2020 is veel apparatuur aangeboden voor het project Oeganda.

Apparatuur die niet gebruikt kan worden in Oeganda is verkocht. De opbrengst is ten goede gekomen aan ditzelfde project.

In 2020 heeft de verkoop van apparatuur € 9290,- opgeleverd.

PR activiteiten.

Door de Covid-pandemie zijn de PR activiteiten beperkt gebleven. Wel waren we aanwezig op de voorjaarsdag van de KNMP met onze informatiestand. Het najaarscongres is helaas niet door gegaan.

Verder zijn er in 2020 twee nieuwsbrieven uitgedaan waarbij in het voorjaar aandacht is besteed aan de publicatie van het jubileumboek, de nieuwe opleiding tot apothekersassistent in Senegal en het bezoek van Prem Dihal aan Mongolië. In de nieuwsbrief in het najaar is verteld over de plannen van EPN voor het maken van een e-learning programma voor zorgmedewerkers, het nieuwe project in Rwanda, het beschikbaar stellen van apparatuur voor Oeganda en de bedankbrieven van de eerste studenten die de opleiding tot apothekersassistent hebben gedaan in Senegal.

Toelichting op de financiële jaarstukken

De onkosten zijn zo minimaal mogelijk gehouden. De beloning van het bestuur is nihil. Er is een ruime reserve.

De jaarrekening 2020 wordt, als deze is goedgekeurd door het bestuur en de accountant, op onze website geplaatst.

Tot slot

We hebben onze donateurs nodig voor de broodnodige gelden. Wij danken onze donateurs voor hun vertrouwen en bijdragen. Zij zijn onmisbaar.

Bovendien een woord van dank aan de KNMP die onze aanwezigheid op de congresdagen mogelijk maakt en het transport van de standkoffer verzorgt.